

خیابان امامیه قاسم‌آباد از دهه ۷۰ تا امروز، بورس اجاره و فروش ابزار ساختمانی است

قطب فنی ساخت وسازها در مشهد

مکان نما

شاهیان | در ابتدای خیابان امامیه قاسم‌آباد (امامیه ۲)، مغازه‌هایی در کنار هم قرار گرفته‌اند که گرد کارهای فنی از آن‌ها بلند است. اینجا راسته ابزار فروش هاست؛ جایی که نزدیک چند دهه است مرکز مراجعه مشه‌دی‌ها برای ساخت وسازهایشان است. از پیمانکاران ساختمانی، برق‌کارها و تعمیرکاران تا افرادی که خودشان در خانه دست به تعمیر و بازسازی می‌زنند.

این راسته با دوسه مغازه راه افتاده و حالا بیش از ۳۳ مغازه پررونق را در دل خود جا داده است. در هر قدمش، یک وسیله بزرگ آهنی، دریل و بالابر می‌بینید. برای همین هرکسی که در ساخت وساز نیاز به ابزاری دارد، اینجا می‌تواند همه چیز پیدا کند. قرار است با قدیمی‌های این خیابان گفت و گو کنیم و از جنبه‌های مختلف شغلشان بشنویم.

● راسته واژه‌های تخصصی و فنی

خیابان امامیه ۲، در حاشیه کنار گذر امام علی (ع) واقع شده است. بوستان خطی آفتاب هم در این محدوده فضای سبز و آرامی را برای کسبه ایجاد کرده است. مشاغل این راسته با اینکه بسیار فنی هستند و کلی ابزار سنگین و سخت دارند، سروصدا و مزاحمت چندانی ایجاد نمی‌کنند. به ویژه اینکه در بخش انتهایی محدوده مسکونی قرار گرفته‌اند. از جلو چند مغازه، عبور و نوشته‌های روی شیشه‌ها و تابلوها را مرور می‌کنیم: تعمیرات و سیم‌پیچی، هیلتی، موتور بالابر، کمپکتور، لجن‌کش، هوا برش و... کلمات و واژه‌ها همه تخصصی و فنی است. قدیمی‌ترین مغازه این راسته از اواخر دهه ۷۰ کارش را آغاز کرده و صاحب اصلی مغازه، کار را به دست پسرش سپرده است. از ورودی، کاغذی داخل مغازه به چشم می‌خورد که رویش با قلم نی نوشته شده است: «خدا را بی نهایت شکر». سعید دنیا دیده مثل بیشتر کسبه سرش حسابی شلوغ است و امور فنی دستگاه‌هایش را تلفنی به فرد پشت خط توضیح می‌دهد. او به ما می‌گوید: اول فقط مغازه ماویکی دوا ابزار فروشی دیگر در اینجا بود، ولی کم‌کم راسته شکل گرفت و بقیه مغازه‌دارها هم اضافه شدند.

او درباره نوع فعالیتشان توضیح می‌دهد: بیشتر کار ما اجاره دادن ابزارهای ساختمانی مثل دستگاه باد، برق، ابزارهای الکترونیکی، بالابرها و سایر نجاری است. از استادکار تا بنا و نقاش می‌توانند هر وسیله‌ای را که به ساخت وساز مربوط می‌شود، اینجا پیدا کنند. اما کار ابزار فروشی فقط اجاره دادن نیست، درد سرهای خاص خودش را هم دارد. این کاسب قدیمی با گلايه ادامه می‌دهد: یکی از مشکلاتمان این است که بعضی‌ها ابزار را اجاره می‌گیرند و بعد آن

را بر نمی‌گردانند یا دستگاه را خراب می‌کنند. بعضی‌ها هم شیوه کار درست با ابزار را بلد نیستند و صدماتی به آن‌ها وارد می‌کنند و این خسارت را هم به عهده نمی‌گیرند. از طرفی ما هم اگر بخواهیم پیگیری کنیم باید از کار و کاسبی مان دست بکشیم و وقتمان را در دادگاه بگذرانیم. تازه بعضی‌ها می‌گویند ماکه فقط چند ساعت دستگاه را اجاره گرفتیم، حالا چرا خسارت بدهیم؟! به گفته دنیا دیده، هزینه اجاره و وسایل چندان زیاد نیست، اما در صورت خسارت، جبران‌ش سخت می‌شود؛ زیرا یک دستگاه اگر بسوزد و موتورش از کار بیفتد، خرجش چند برابر است.

● صنف فنی و بی‌حاشیه

از احمد ابراهیمی، کاسب این خیابان، درباره فضای کلی این راسته می‌پرسیم. می‌گوید: این شغل کاملاً فنی است و بیشتر اهلهش، آن‌را از پدر یا نسل قبلی خود ادامه می‌دهند و در همین فضا بزرگ شده‌اند. اینجا تقریباً همه هم صنفیم و بی‌حاشیه، هر کسی سرش در کار خودش است. بیشتر مان سال هاست با هم کار می‌کنیم. او تحصیل کرده مهندسی نفت و این روزها جایگزین پدرش در مغازه قدیمی شان است. می‌گوید: اکثر بچه‌های مغازه‌داران قدیمی الان خودشان مغازه دارند؛ یعنی شغل از پدر به پسر رسیده است. این کار تجربه می‌خواهد؛ فقط اجاره دادن نیست، باید ابزارها را بشناسید و بدانید چه ابزاری به درد چه کاری می‌خورد.

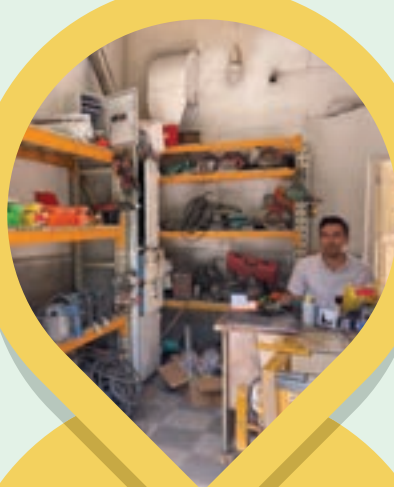
از این جوان که با توجه به تحصیل‌تاش از بازار کار هم گلايه دارد، درباره وضعیت درآمد و آینده این کار هم می‌پرسیم که پاسخ می‌دهد: درآمدش متوسط است. کسی که از اول شروع می‌کند، باید چند سال صبر کند تا مشتری‌ها او را بشناسند.

● نایاب شدن بعضی ابزارها

سعید اکبری، یکی از مغازه‌داران با سابقه و نماینده کسبه، پانزده سال است در این بازار فعالیت می‌کند. او که حالایی از مالکان این راسته است، درباره چالش‌ها و واقعیت‌های این صنف، می‌گوید: در این شغل، چالش‌های فراوانی وجود دارد؛ از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به سرقت شبانه اشاره کرد و اینکه متأسفانه چند بار به مغازه‌ها دستبرد زده‌اند. برای حل این مشکل، به اتفاق کسبه بایک شرکت حفاظتی قرارداد بسته‌ایم تا امنیت شبانه برقرار و سرمایه کاسبان حفظ شود. گرانی ابزارها، چالش دیگر است که فعالیت مغازه‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اکبری می‌گوید: هر روز قیمت ابزارها افزایش می‌یابد

و جایگزینی آن‌ها بعد از سرقت یا خرابی، سخت شده است. گاهی اجناس نایاب می‌شوند یا باید چند برابر قیمت بخریم. این باعث شده است کار ما پرریسک باشد. او در هر دو دستش، تعداد زیادی کارت شناسایی گرفته و به دیگر مشکل کارشان اشاره می‌کند: مشتریانی هستند که با مدارک جعلی یا هویت‌های غیر واقعی ابزار اجاره می‌کنند و دیگر بر نمی‌گردانند. حتی بعضی وقت‌ها وقتی شکایت می‌کنیم، دادگاه‌ها هم خیلی از ما حمایت نمی‌کنند. بعضی قاضی‌ها می‌گویند گرفتن کارت شناسایی از مشتری کاری غیر قانونی است، در حالی که ما فقط می‌خواهیم از خود مان محافظت کنیم؛ حتی چک هم ضمانت نیست.

از نظر این نماینده کاسبان، بزرگ‌ترین معضل شغلی ابزار فروشان این است که زیر نظر چند اتحادیه فعالیت می‌کنند که در دسرهای خاصی دارد: «نصف مغازه‌ها زیر نظر اتحادیه خدمات موتوری و نصف دیگر زیر نظر اتحادیه صنف خدمات الکترونیک هستند. هر بار یکی از این اتحادیه‌ها می‌آید و توقعاتی دارد، بدون اینکه مشخص باشد دقیقاً باید از کدام تبعیت کنیم. این بلا تکلیفی، خودش یک مشکل بزرگ است.»

● از یک واشر ریز تا انواع سائز میخ

همان‌طور که در بازار راه می‌رویم با مشتری‌هایی برخورد می‌کنیم که کارشان ساخت وساز است، یکی از آن‌ها به نام رضامقدس که در همه جای شهر به جز قاسم‌آباد ساخت وساز داشته است، می‌گوید: این روزها در خیابان اقبال لاهوری در حال ساخت یک مجتمع مسکونی هشت واحدی هستیم، اما بیشتر ابزار کار ما را، از بالابر برای بالا کشیدن مصالح در طبقات تا ابزار ریزی مانند پیچ‌گوشتی، انواع آچار و... از بازار امامیه تهیه می‌کنم. آقارضا ادامه می‌دهد: بیشتر مغازه‌های اینجا علاوه بر فروش محصولات، افرادی را می‌شناسند که در بخش‌های مختلف ساخت وساز و احداث مسکونی تبحر دارند. مثلاً اینجا نقاش ساختمانی، بتن ریز، گچ‌کار، آرماتوربند و... هم پیدا می‌شود.

گروه دیگری از مشتری‌های این بازار افرادی هستند که در خانه آدم‌های فنی محسوب می‌شوند یا به قولی آچار به دست هستند. رحمان کشتگر یکی از این مشتری‌هاست که می‌گوید: چند روز پیش خانه را عوض کردیم، برای خرید ابزار و تجهیزات لازم برای لوله‌کشی ساختمان، نصب پرده‌ها و بهبود روشنایی منزل به اینجا آمدم. در اینجا برای انجام کارهای فنی هر چه بخواهید، پیدا می‌شود، از یک واشر ریز تا انواع سائزهای پیچ و میخ.

